

Het leven van die heylighe ende waerdighe maecht Geertruyd van Oosten, baghijnken tot Delft

<https://hdl.handle.net/1874/35529>

Zeuen van die Heplighe en maerdighe maecht Seertruyd van Costen / Baghynken tot Delft.

Bergadert tot de Cronijck van Holland / oude
geschreuen boecken ende het seuenste Hystory Boeck
der heplighen / oulanck uytghegeuen by die eerwaer-
dighe Schryuer Laurentius Surius.

gedruckt tot Louen / by Fran-
ciscum Fabzi / Anno 1539. die tweede editie.

1
Wat vrucht dat comt wt die historien der heyligen leert ons S. Grego. opt vij. cap. van S. Job.

Et is gemeenlijc dat die exempelē van andere mensche ons beweegē tot goede werckē. En so wanneer wy t' goet des goede mensc van anderē/ met een ootmoedich harte ontfangen/ so gebuert dat wy ons goet tot beter ofte ons quaet in goet vanderē: en als het schijnfel van een goede naē des leuens van andere mensche ons beschijnt/ als van thart/ welc hē voecht om te comē tot die wech des salicheyts/ sielt zyn gangen ghelijck in t' licht des Marus.

Item S. Bernardus int 16. sermoen van de exempelē aen zyn Suster.

Tot diē eynde heeft god de duechdē der heyligē ons gestelt tot exēpel om dat wy dooz haer voetslappen soubē mogē comē tot het ryc der hemelen/ ofte ist dat wy haer niet willen volggē om wel te werckē/ sonder onschult soude wese in pijnē. Certeyn wille wy hebbē haer gemeenschap/ so ist noodich dat wy haer exempelē volggē en sonder twijfel/ gelouē wy/ dat ist sake dat wy haer exempelē gevolcht sullē hebbē/ ooc na dit leuē mit haer inden Hemel sullen regneren.

De heyligen hebben rijcken gewonnen dooz t' geloof: sy hebben rechtvaerdicheyt gewrocht: sy hebben die belofstussen vercregen. Tot den heyligen aent. 11.

Wā die heplige maecht Sees

truyt van Oosten/ Wagynken tot

Delft/ gestoruen Anno 1358.

Seertruyd ghes

naempt van Oo-

sten/ om dat sy geern en

dickmael een Liedeken sanc/ waer af

het beginsel is/ Het daget indē Oostē/

is ghebooren in Hollant/ wt het Dorp

Doorbruch/ gelegghen een vye ghaens

buyten Delft / aen die Noort-zijde.

Daer Ouders zijn gheweest ghemeen

Huyf-luyden/ die met rye wesen de na

de werelt/ haer Dochter eerrije noch-

tans opghebracht hebben tot dat sy

grootachtich begost te worden. Wan-

neer die met sonderlinge sloecheyt en

beruyscheydt van Godt begaest/ om

haer Ouders armoede wille genoot-

saeck is gheweest haer cost te winnen

soo sy best mochte/ ende tot Delft co-

mende al daer in verschapden huyfscen

ende Verberghen ghedient heeft. In

welcke stadt op die tijt/maer een kerc

S. Seer-
truyds ge-
boorten.

¶ ij.

met

met een Gast-huyjs ende wepnich
 Burgheers'waren / so dat veel huyser
 leech stonden die niet bewoont worde
 maer op Sondagen ende heylige da-
 gen vergaerden daer groote menichte
 van menschen wt alle canten/meer tē
 Dans dan ter Kercken. Hier diende
 Geertruyd trouwlyck met grooter een-
 eendich manier van leuē. uuldicheydt Godt in haer Meesters
 alle gehoozsaemheyt ende eer betwij-
 sende/met een bly wesen/gesaedyghen
 moet/ootmoedich harte/ende supuere
 liefden tot Godt: alle tgene haer ouer
 alle dingē quam/tot byzdering des Geest op ne-
 ten besten mede waer door geschiet is/dz Gods
 ende van die hande die Heere het hart van zyn Dienst-
 gods ont- maecht besocht heeft inz menichfuldi-
 sanghen. ge gratien en syne Godtlycken troost.
 Ter wijle sy nu met wonderlycke
 byzlycheyt in alle duechden ende gra-
 tien voortginc / enso om haer duecht
 als om haer minlycke bediensticheyt
 van een peghelijck bemindt worde/is
 ten laetsten van een Jonghelinck seer
 gesint aen den seluen verlooft / die bo-
 uen den trou haer gegeuē ende buytē
 haer consent een ander Vrouw te
 houlyck genomen heeft. Welcke vrou-
 we naemaels als sy bezucht worde
 die selfde byzucht swaerlyck gebragen
 hebben/oc niet heeft mogē ter werke
 byngē/noch van pijnē verlicht worde
 vooz

oorzaeck
 tot een
 geestelijc
 leuen.

mirakel.

4
Dooz eer si de waerdige maecht Geer-
truyt gebeden hadde dat sy het onge-
lijck haer gedaen vergheuen ende den
Herre dooz haer bidden wilde: Dooz
wtens ghebedt sy dan verlost worde.
In dusdanige maniere die waerdige
maecht berooft ende bedrogghen zyn-
de vā haer tijtlijcken Zyngom/ heeft
haer hart gesedt op den ewigen ende
getrouwen Zyngom onsen Salich-
maker en om hem troulijcken te die-
nen van alle werelsche bekommernis-
sen haer ontslagghen ende opt Bagijn
hof begeuen/ haer seluen geheel Godt
opofferende met uinghe deuotie / en
grootte vpericheydt arbejdende oock
mede te wesen geheel ootmoedich soo
wel in woorden ende wercken als in
clederren/ ende verduldich in alle moy-
lijcheden die haer opquamen/ eenvul-
dich volgende den raet ende riegierin-
ge van haer Biechtbaer.

men can
geē t'woet
heren ge-
lic dienē.
math. 6.

Pota.

Op Biechten haer dickmaels niet al-
leen aen God maer oock den Priester
haer Biechtbaeder/ met groot berou-
leedt wesen ende veel tranen ende vast
opnemende niet meer te sondigen en
ghelijck een ware wtuercozen Zynt
ondersocht sy scharpelyck met wat
manieren of middelen sy best haeren god haet
Zyngom mochte behagghen ende die lacu
wat sy beuonde hem aengghenaem te zyn.

Pota.

19.

wesen/ apocal. 3.

wesen / dat benaerstichde sy sonder
vertoeuen te volbrengen met een puer
tot die duecht ende vyerige heften tot
God / met vastē / bidde / diepe ootmoe-
dicheydt / ghe willighe armoede / ver-
smaetheydt haer seifs / ende met niet
achtighe van alle tijtlycke dinghen.
Oock soo oeffende sy haer in het leuē
ende liden ons liefs Heren onsen Sa-
lichmaker. Verheffende en grootma-
kende sijn liefden tot ons / en verwou-
derēde seer dat hi hem vernebert heeft
mensch te worden om ons / wonende
onder ons / in thart van de mensch
die zyn geboden onderhout ende hem
troulijcken dient. Bouē al verhooch-
de sy haer met grooter danckbaer-
heyt dat die almogende God haer ver-
kosen hadde / tot zyn vriendinne ende
zijn bruydt. Ende want sy haer dick
mael herommerde met het lide Chr-
stē ende danckbaerheit zijnder gauen /
is by wylen met soodanighe deuotie
ouergoten / dat ses weken aen een ghe-
durende / sy die Godtlycke visitatie
in onspreekelicke soeticheyt gesmaect
heeft. Ende so sy die gratie en bewer-
kinghe Gods seer nau waer nam ist
per men- ghebuert / dat ten eynde haerder con-
schen / septeemplatten (Want sy arm was / ende
die heer, haer cost / als wey ende broot in mid-
prou. 8. delen tijde beduruen waren) haer noo-
dust

Daer v
schat is
daer is v
hart.
math. 6.

het eerst
dat een
mensche
behoort te
dencken
is / waer
toe dat hy
van godt
geschapen
is.

mijn ver-
maken is
te wesen
met die
kinderen
per men-
schen / septe
die heer,
prou. 8.

bruft bidden moeste/ welck sy geern liefde
 ghedaen heeft ter liefde ende exempel maect
 van haer Wuygom/ die self rijck we- licht / al
 sende om haren wille eerst is arm ge- dat swaer
 worden/ ende van dien tijt af heeft sy is.
 de duecht van ghewillighe armoet so
 seer beuint dat oock mede tot Gods
 vruchtighe persoonen ghenoot zijnde
 gegeten heeft van tegene sy om Gods
 wille ghebeden ende met haer ghe-
 brocht hadde. Oock vermaende sy een yege-
 een yghelijck tot die duecht/ende son- lich heeft
 derlinghe verwerpte si de dienstmaech- god beuo-
 den tot een Godelijck ende geestelijck len vā sijn
 leuen/ende wannier dese haer vzaech- euen men-
 den waer af sy van haer nootduist sche.
 hebben souden? Antwoorde sy/ de goe Eccl. 17.
 wille met die spille zijn ghenoech om
 God te dienen/ende lerende op Godt
 betrouwen/seyde sy. Hadde ick alle de
 dach eē bues gebient sy soude mijn de
 cost geuen. Dae dusdanige beginselen
 in welcke sy met onsprekelycke soetic- hemels de
 heyt ghetrocken worde/ is sy met veel niet sayen
 quellinghen ende sware tentatien aen of macyen
 ghevochten/so dat gheduerende seuen math. 6.
 Jaren/ sy geen oprechte slaep gehad die niet ge-
 heeft/ maer is in middelen tyden son- en weet
 der ophouden seer ghetrauelgheert niet.
 van den vyandt die anders niet met
 haer omghinck/dan of sy hadde wil-
 len haer verschueren ende te mael om-
 brengen/

Alij.

hzingen/

1. petri. 5 / bzenghen / by wijlen hiesde hy haer op
 tot inde lucht / ende verboerde haer
 tot andere plaetsen: Ende so hy kende
 dat sy die kinderkens om haer onno-
 selheyt seer lief hadde / om haer te bero-
 ren vertoonden hy hem in ghedaente
 van een teer kindeken bitterlijck we-
 nende: maer niet dat hy erghens aen
 haer heeft connen beschadighen ofte
 in goede wercken verghinderē. Sy be-
 troude vastelijck op die hulpe ende
 sekerē bystant Gods ende verhooch-
 de haer indetentatiē / verweet oock
 den vyandt sijn oornacht ende zynen
 val / segghende / Arm Du-vel. Ende
 hoe wel dat sy dooz groote betrouwe-
 ende liefde tot God / haer verbljbe in
 lyden / nochtans so vlechten sy haer
 dickwijlder ende ondersocht haer con-
 scientie te scherper / als sy niet meer-
 der gratien verciert en verlicht was:
 wel wetende *dat alleen ootmoedic-
 heyt / alle duechden bewaren moet / en
 dat dese ghauen al telijctelijcke dooz
 epgē behagē en ydele gloze ydwijnē.
 Omtrent desen tijt werde sy doock me-
 der beghaest met de gratie der tranen
 zo datmen vijstien daghen en nach-
 ten lanck / noyt kende bemercken / dat
 sy drooghe ooghen hadde: waer dooz
 alle haer sonden afghewasschen ende
 haer conscientie van als volcomelije-
 ke is

Die op god
 betrouet
 wort niet
 beroert.
 pfa. 12 + 4
 dan het is
 een slot be-
 trouwen
 ende godt
 ghetem-
 teert
 almen
 versmaet
 middelen
 die godt
 heeft ghe-
 ghenen.
 *ootmoedic-
 heyt mee-
 ster en
 bewaer-
 ster van
 duecht.
 *grati der
 tranen in
 de dal der
 tranen.

stet nae den vleys / met die ghediensticheit
van zijn weerde moeder : hoe sy
met haer Maechdelijcke borste zoochde
den Sone Godts (siet die wonderlijckheyt
van den goedertieren God) die Borste
van zijn dienstnaecht zijn swellende
geworden / ende hebben tot Lichtmis
toe daghelijck melck ghegheuen.
Diesghelijck inden nacht na den Witten
donderdach / wanneer sy vooz een
beeldt van den ghecrupsten Ihesus
in haer ghebedt met onspreekelijcke
debotte ouergoten zijnde / die
eⁿ sonderling merckelijckder liefden
onbegrijpelijcke liefde bebochte waer
dooz die eenighe Soone Godts / vooz
ons zijn vanden ende zijn schepsel /
hem heeft willichlijcke begheuen tot
den schandighen doot des crupen / is
sy met een bloet der godelijcker gratien
ouerschoncken ende beghaest / also
dat sy in vijf plaetsen van haer lichaem
met die vijf wonden van onsen
ontfanc die vijf wonden.
Saltmaker / ende die zeghelen van
onse verlossinghe is gheteykent ghe
weest: wt welken zeuen mael daechs
root supuer bloet met matighe pyne
bloeyde in linde doecken / die daer toe
bereyt ende bewaert worden ende die
selfde was een iaer eer dat het geschiede
/ voozsept van haer mede Suster /
ende heeft dit bloet vloepen gheduert /
tot dat sy vooz veel bezoekens ende
gheloops

gheloopt van alderley volck / die die
wonder begheerden te sien / van haer **Godt is**
contemplatie ende eenicheydt verhu- **wonderlic**
dert zijnde / door vperighe ghebeden **in zyn heylighen.**
van Godt vercreghen heeft / dat die **psal. 150.**
wonden ende het vloepen van die bin-
nen het eerste Jaer haer afghenomen
zyn gheweest: behouden alleen dat die
Litteekenen met de pnie/namelijck
aent' hart / haer by zyn ghebleuen
tot inder doot toe.

Ten seluen tijt is sy oock berooft ghe-
worde van die ouergroote soeticheyt /
die sy eerijts int bloepen van die won-
den ghesmaect hadde: waeromme sy
wter harten haer bedroefde ende had-
de sy dat weder moghen becoomen /
daer voor zoude sy zeer gheern haer
seluen tot een thoon/om van een yego-
lijck ghesien te worden/openbaer op
die merck ghestelt willen hebben.

Ten laesten/nae dat sy door oeffenig-
he van alderley duechden/streng en-
de vperich leuen haer bereydt hadde
tot een aenghename Bruydt Christi
hoorszende den aenstaende doot / door
welcke sy geleyt soude worden tot die
Slaeycamer van haer Bruydegom
(van welke sy gewoonlijc was vduech-
den te dencken/soetelijck te spreken/en
ooc te singen) heeft die Sacramenten
van die heylighkerck begheert ende
devote

die doot
der heylig-
gen is een
inganc
des leuens

apoc. 21.

rust in
Godt.

In. 1358

Wraikel.

Wat en
gheestelijc
mensch
hoort te
doen.

hoe dick-
mael seyt
Christus

deuotelijck ontfanghen. Daer na als
sy tot den ghenen die by haer waeren/
ghesept hadde/ Ick ghae tot myn va-
ders huys / daer die stenen van goude
ende de straten van ghesteenten bliu-
cken: is zoetelijck gherust inden Heere
ende met Christo haren Bvuddegom
in vwechden versaempt / op drie Co-
ninghen dach / int Jaer ons Heeren/
dus sendt driehondert acht ende vyf-
tich/achtthien Jaer na dat sy de won-
den ontfangen hadde. Ende zijn haer
vingheren nae haer doot ghescheenen
blanck als yvoir / ende haer aensicht
claer als Chzystal. Hier nae is sy be-
ghrauen opt Kerckhoff van de oude
Kerck achter aen die groote beuef-
sens die duere van den toorn aende
zuytspde / alsoo int Baghijn hoff die
tijt noch gheen kerckhof of beghraef-
nisse was. Hoe wel dat daer veel
duechdelijcke Personen wonachtich
waren sulcx oock menige Jaren daer
nae zijn gheweest/die haer seluen oef-
fenden in alle ootmoedicheyt ende an-
dere duechde/ maer sonderlinge/ met
vperighe wtstortinghe des harten na
haer ghebedt ouernachtende/ alle Cu-
rioeseheyt ende tijtlicke becommenis-
sen gheheel affnydende/ in ghewillige
armoed ende versmaetheyt der men-
sche/ haer alleē met God veruoerhdē.

Waer

Waeromme ooc die getrouwe Godt heb ick v
 (die niemāt verlaet maer voozcoemt
 den ghenen die hem soecken: verlicht/
 die hem heminnen: bewaert ende on-
 derhout die op hem betrouwen)
 heeft den cloppenden ghe-
 pent / den mede wercken-
 de gehulpe / den volher-
 dende gesterct / ver-
 troost ende tot
 volmaect-
 heyt ghe-
 brocht.

willic bers-
 gar en als
 een henne
 haer kuy-
 kens ende
 ghy en
 hebt niet
 gheswilt.
 math. 23o

ƒ ƒ ƒ ƒ ƒ

Antiffen.

ps. 116. **Dat hart van een Menschē**
schickt zynen wech/maer die Heer
regiert zyn ghanghen. Alle Heyl-
gen zyn in zyn hant / en die tot zyn
voeten genaken / sullen ontfangen
van zyn leeringhen.

Deut. 33.

Versus.

cant. 8. **Mijn beminde is blank en**
gebloost: wt duysendē wtvercozen.

Ghebedt.

Almachtige Schepper
eeuwighe God/wien alle dingē
onderwozpen zyn/ ende van
alle dinghen tselfde tenemael ghere-
geert wort/wy bidden v dooz die ver-
diensten van utwe wtvercozen dienst-
maecht S. Geertruyd/ gunt ons dat
wy nae utwe inspraecken ootmoedich
luysteren moghen/ende alle quade be-
roerten verwuntende/tot ulwen God-
lijcken wille altoos berept en sonder
hinder in utwe betrouwen gheuefticht
gebonden werdē / dooz Jesum Chri-
stum onsen Heere uwē Doon/ Amen.
Volcht

14
Volcht een Liedeken welck

S. Geertruyd ghemaect ende
oock ghesongen heeft.

Jesus die is gheromen/
dat heb ick wel vernomen/
aen zijne zoetheyt/
het sal mijn siele vromen/
hy heeft my afgenomen
alle ongestadicheyt.

Heer Jesus die is rijcke/
niemant is zijns gelijcke/
mijn raecht niet watmen seyt/
want als wy bouen comen/
met hem wy sullen wonen/
in zijnder ewicheyt.

Jesu/door v vijf wonden/
vergeeft ons alle sonden/
verclaert oock ons gemoet/
dat wy v mogen kinnen/
en wter hart beuinnen/
ghy zijt dat rewich goet.

Nu laet ons Gode louen
den Coninck van hier bouen
daer alle mensch door leeft/
hy is dat eenich goet/
die wiste hoe wel hy doet/
die hem vercozen heeft.

A 141 300 d

